

REGION +

Numer 1

Fundusze dla Lubelszczyzny

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WSPIERA MAMY I MALUCHY

W małych miejscowościach i wsiach brakuje miejsc w żłobkach i przedszkolach. Miasta i gminy tworzą je wykorzystując fundusze europejskie

Stefan Jaworski

Jeszcze cztery lata temu w żadnej gminie wiejskiej w woj. lubelskim nie było żłobka. Pierwszy powstał w 2015 r. w Niemcach, w pomieszczeniach dawnego przedszkola, zaadaptowanych specjalnie na ten cel. Gmina na jego utworzenie pozyskała milion złotych z programu „Maluch”.

W ślad za Niemcami poszły inne gminy i rozpoczęły inwestycje, a obiekt we wsi Krzywda w powiecie łukowskim może być wizytówką województwa.

Program dla województwa

Jednak gminy dysponujące na ogół niewysokim budżetem nie mogłyby udźwignąć takich zadań. Gdyby nie możliwość skorzystania z funduszy europejskich, na budowę żłobków i przedszkoli trzeba by było długo czekać. Możliwości takie stwarzają Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny. Pierwszy wspiera tzw. inwestycje twarde, a więc budowę, modernizację i wyposażenie żłobków i przedszkoli. Drugi zabezpiecza tzw. część miękką – nauczycieli i wychowawców, dodatkowe zajęcia i zakup pomocy dydaktycznych. Oba fundusze współdziałają ze sobą. Wdrażanie ich odbywa się poprzez Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego. RPO realizowany jest w cyklach 7-letnich.

Aktualnie w trakcie realizacji jest RPO na lata 2014 - 2020. Podmioty ubiegające się o dotację: samorzady, stowarzyszenia, a także osoby prywatne muszą przystąpić do konkursu i złożyć projekt. Jeśli zostanie on przyjęty, następuje podpisanie umowy na określoną kwotę i można przystąpić do inwestycji.

Z RPO 2014 - 2020 w ramach EFRR zostały wybudowane i zmodernizowane w woj. lubelskim 3 żłobki: w Lublinie, Piaskach i Zamościu oraz 35 przedszkoli.

Inwestycjom budowlanym towarzyszą tzw. działania

**ZALEŻY NAM NA TYM,
ŻEBY NOWE MIEJSCA
W ŻŁOBKACH
POWSTAŁY NA
TERENACH
WIEJSKICH**

Sławomir Sosnowski

miękkie. - Rozstrzygnęliśmy już konkurs dotyczący opieki nad dziećmi do lat trzech, na który wpłynęły 72 wnioski. Opiewały na łączną kwotę 150 mln zł. Podpisaliśmy 31 umów o wartości 44,8 mln złotych. Ale to nie wszystko. Mamy jeszcze pieniądze, gdyż cała pula przeznaczona na żłobki wynosi ponad 160 mln zł - mówi Sławomir Sosnowski, marszałek województwa lubelskiego.

Takiego wyposażenia, jakie ma żłobek we wsi Krzywda, mogą mu pozazdrościć duże miasta. Na zdjęciu basen kulkowy.jpg

FOT. LUKASZ KACZANOWSKI

Właśnie został ogłoszony kolejny konkurs na opiekę żłobkową. Tym razem na kwo-tę prawie 43 mln złotych. - Od zwycięzców konkursów wymagamy, by utworzyli dodatkowe miejsca dla dzieci, tak żeby w efekcie dostępność żłobków była większa.

160 mln zł, o których mówiłem, przeznaczonych jest na całe województwo. Zależy nam jednak na tym, żeby nowe miejsca dla maluchów powstawały także w gminach i namawiamy je, żeby zakładały żłobki w małych miejscowościach. Planujemy

utworzenie ponad 5 tysięcy miejsc opieki nad dziećmi do lat trzech - podkreśla marszałek Sosnowski. Działania związane z tworzeniem miejsc w żłobkach są powiązane z rynkiem pracy. Szacuje się, że dzięki już rozstrzygniętym konkur-

som, po przerwie związanej z urodzeniem lub wychowaniem dzieci, powróci na rynek pracy 454 ich opiekunów, a ponad 400 kolejnych znajdzie pracę.

ZDANIEM EKSPERTA

Marcin Czyżak
dyrektor Departamentu
Wdrażania EFRR
w Urzędzie Marszałkowskim

Realizując Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego dysponujemy prawie 10 mld zł. Pieniądze pochodzą z dwóch unijnych źródeł: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Fundusze te wzajemnie się przenikają i uzupełniają. Znakomicie służy to realizacji celu programu, czyli podnoszeniu konkurencyjności regionu i zwiększeniu jego spójności społecznej i terytorialnej. Dobrym przykładem współdziałania obydwu funduszy są między innymi działania: 13.5 Infrastruktura przedszkolna czyli budowa, przebudowa i modernizacja przedszkoli w ramach EFRR i 12.1 Edukacja przedszkolna w ramach EFS. Działanie 13.5 pozwala na realizację części „twardej”, infrastrukturalnej, a więc na budowę, modernizację i wyposażenie przedszkoli. Jednocześnie Europejski Fundusz Społeczny w ramach działania 12.1 może finansować część tzw. miękka, czyli: zatrudnienie nauczycieli i wychowawców, dodatkowe zajęcia dla dzieci czy zakup pomocy dydaktycznych. Efektem wspólnej pracy jest zadowolenie najmłodszych mieszkańców naszego regionu i ich rodziców.

Największy kapitał to ludzie

Powinniśmy inwestować w ludzi, zwiększać konkurencyjność lubelskich firm i podnosić jakość kształcenia na wszystkich poziomach. Tylko w ten sposób możemy zmniejszyć dystans do kraju i Europy - mówi dr Marek Białach, ekspert funduszy europejskich

Co województwo lubelskie zyskało dzięki funduszom europejskim wdrażanym przez urząd marszałkowski?

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 pozwala na kontynuację strategii rozwoju z lat poprzednich. Po pierwsze, wzrosła konkurencyjność przedsiębiorstw regionalnych ze względu na to, że firmy z Lubelszczyzny zaczęły wdrażać szereg innowacji i technologii, zainwestowały w infrastrukturę badawczą. Ponadto udało się zbudować setki kilometrów dróg oraz zainwestować sporo pieniędzy w infrastrukturę społeczną. Ogromnym sukcesem jest rozwój przedsiębiorczości. Dzięki dotacjom powstało wiele nowych działalności gospodarczych. Ważna dla Lubelszczyzny jest rozpoczęta rewitalizacja obszarów zdegradowanych.

Jeśli chodzi o kwestie społeczne, to dzięki RPO realizowana jest aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych lub nieaktywnych na rynku pracy. Zdecydowanie podniosła się również jakość kształcenia zawodowego w regionie, m.in. poprzez inwestycje w laboratoria w szkołach zawodowych i zwiększenie

współpracy tych szkół z pracodawcami. To wszystko sprawia, że jesteśmy lepiej wykształceni i dostosowani do oczekiwań i potrzeb pracodawców.

Czy w związku z tym zmniejszamy dystans do centralnej i zachodniej Polski?

Lubelskie ciągle się rozwija! Dzięki projektom współfinansowanym z funduszy europejskich oraz poprzez procesy globalne ten dystans zdecydowanie się zmniejszył. Trzeba to wyraźnie podkreślić. Natomiast wiele wskaźników nie zależy od efektów funduszy europejskich i projektów, ponieważ są to czynniki obiektywne, najczęściej demograficzne i historyczne. Województwo lubelskie rozwija się, ale inne regiony często rozwijają się szybciej, ponieważ miały większy kapitał na starcie, co daje wrażenie ciągłego dystansu, zwłaszcza w statystyce. Jednakże i on się bezwzględnie zmniejszył, zwłaszcza jeśli chodzi o edukację, jej jakość, wskaźniki edukacyjne i infrastrukturę. W większości dziedzin nie odstawiamy szczególnie od reszty kraju, co świadczy o tym, że powinniśmy przestać myśleć stereotypem Polski wschodniej.

Dr Marek Białach jest adiunktem w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Jakie są nasze najważniejsze potrzeby i na co powinniśmy postawić myśląc o rozwoju regionu?

Sądzę, że na to pytanie trafnie odpowiada strategia rozwoju województwa lubelskiego. Jesteśmy w takiej fazie rozwoju, w której infrastruktura podstawowa nie jest tym, co decyduje o rozwoju Lubelszczyzny. Najwięcej do zrobienia jest w sferze społecznej i gospodarczej. Powinniśmy

skupić środki i wysiłki na priorytetach, czyli na tym, co najważniejsze, na tym, co jest naszą mocną stroną i szansą w przyszłości. Jednocześnie musimy niwelować istniejące bariery.

Najważniejszą potrzebą jest dziś przede wszystkim rozwijanie sektorów gospodarki opartych na wiedzy, innowacjach i nowych technologiach, zwłaszcza w branżach, które są w stanie wykorzystać potencjały i mocne strony regionu. Ważne jest zwiększenie udziału osób dorosłych, także pracujących, w kształceniu ustawicznym, jak też kompleksowe wsparcie dla absolwentów uczelni wyższych, co będzie w najbliższych latach ważne dla rynku pracy i przedsiębiorstw. Długofalową potrzebą jest rozwiązanie społecznych problemów: zaktywizowanie ludzi młodych, którzy są poza rynkiem pracy, integracja osób zagrożonych wykluczeniem, wsparcie dla długotrwale bezrobotnych, a także dla tych z chorobami cywilizacyjnymi i z uzależnieniami. Powinniśmy za wszelką cenę wspierać innowacyjność firm w regionie poprzez wykorzystanie wyników badań

naukowych pracowników naszych uczelni. Pod tym względem dystans do kraju i Europy jest jeszcze duży.

Jak do tej strategii możemy dostosować edukację na wszystkich poziomach?

Dostosowanie edukacji do potrzeb i wyzwań, które dostrzegamy, wymaga przede wszystkim współdziałania wszystkich podmiotów i instytucji edukacyjnych. Powinniśmy kierować się hasłem „wysoka jakość edukacji na każdym poziomie” i to umożliwi dostosowanie się edukacji do potrzeb. Żeby dostrzec efekty za kilka, kilkanaście lat, musimy już w tym momencie zapewnić dostępność do miejsc w żłobkach, zwiększyć liczbę miejsc wychowania przedszkolnego. Powinniśmy postawić na bardzo wysoką jakość kształcenia ogólnego, podnieść atrakcyjność kształcenia zawodowego w regionie, uczyć pod potrzeby firm, zaś uczelnie lubelskie powinny dostosować w pełni ofertę kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy. Rozwój Lubelszczyzny nie jest możliwy bez inwestycji w zasoby ludzkie.

Stefan Jaworski

Liderzy funduszy

Krzysztof Adamowicz
wójt gminy
Międzyrzec Podlaski

Krzysztof Adamowicz jest wójtem od 2014 roku. W ciągu ostatnich 4 lat gmina pozyskała 22 mln zł dotacji z funduszy europejskich, dzięki którym zrealizowała 17 inwestycji na łączną kwotę blisko 31 mln zł. Cztery z 17 inwestycji dotyczyły edukacji, m.in. została podniesiona jakość kształcenia w szkołach

i zmodernizowano przedszkole.

Katarzyna Bryda
wójt gminy
Krzczonów

Katarzyna Bryda jest wójtem od 2014 roku. W ciągu ostatnich 3 lat gmina pozyskała 12,5 mln zł dotacji z funduszy europejskich na inwestycje poprawiające jakość życia mieszkańców. Najważniejsze z nich to: „Energia odnawialna w gminie Krzczonów”, budowa Centrum Rekreacyjno-Sportowego w Krzczonowie oraz inwestycje drogowe.

Mirosław Chapski
wójt gminy
Kraśnik

Mirosław Chapski kieruje gminą od 2002 roku. W ciągu ostatnich 7 lat gmina pozyskała ponad 14 milionów złotych z funduszy europejskich, dzięki którym zrealizowała 11 inwestycji, głównie dotyczących infrastruktury. W związku z reformą edukacji modernizuje się oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych.

Piotr Dragan
wójt gminy
Wisznice

Piotr Dragan jest wójtem od 2006 r. W ciągu ostatnich 11 lat gmina pozyskała ponad 70 mln zł dotacji z funduszy europejskich, dzięki którym zrealizowała 47 inwestycji. Najważniejsze z nich to: rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków, przebudowa dróg gminnych, infrastruktura edukacyjno-sportowa i instalacje solarne.

Teresa Kot
wójt gminy
Jastków

Teresa Kot, urzędująca od grudnia 2014 r., pozyskała 19,6 mln zł dotacji z funduszy europejskich oraz 2,25 mln zł z dotacji pochodzących ze środków rządowych, dzięki którym rozpoczęto m.in. budowę Centrum Rozwoju Rodziny w Panieńszczyźnie, składającego się ze żłobka i przedszkola oraz budowę sali gimnastycznej przy SP w Tomaszowicach.

Z BLOGA SUPER ELKI

Pszczelarz Kozacki Kozaki /Łukowa

Innowacje w branży rolniczej uważam za jedno z ciekawszych.

Firma Pszczelarz Kozacki zrealizowała projekt, w którym stworzyła nowoczesne zaplecze badawczo-rozwojowe. Dzięki temu producent miodu szczegółowo analizuje skład swoich produktów. Za dotację kupił specjalistyczną maszynę - wysoko sprawną chromatograf cieczozy z detektorem refraktometrycznym i ultraszybkim spektrometrem mas z analizatorem typu potrójny kwadrupol.

Ufff, skomplikowane, ale bardzo przydatne urządzenie. Służy do analizy związków chemicznych występujących w żywności (owoce, warzywa, grzyby, miód, mleko, wody pitne), paszach i glebie.

info.rpo.lubelskie.pl/blog

Terminal Portu Lotniczego Lublin czeka przebudowa. Zostanie on powiększony o nowy pawilon

Wygrany bój o lotnisko

476 milionów złotych - tyle kosztowała budowa lubelskiego lotniska. Inwestycja nie doszłaby do skutku, gdyby nie unijne wsparcie

Paweł Żurek

Lubelski Port Lotniczy ciągle się rozwija. Teraz czeka na rozpoczęcie prac przy przebudowie terminalu. Wyłoniono już firmę, która je wykona. Najkorzystniejszą ofertę w przetargu złożył Strabag, który za rozbudowę otrzyma 10,6 miliona złotych. - Dzięki tej inwestycji uda nam się zwiększyć przepustowość hali odlotów, a także poszerzyć część komercyjną - mówi Krzysztof Wójtowicz, prezes zarządu Portu Lotniczego Lublin SA. Budowa lotniska to jedna z najważniejszych, ale także i najdroższych inwestycji realizowanych dzięki unijnym środkom przez

lubelskie samorządy. Wystarczy dodać, że dotacja z Unii Europejskiej, a dokładnie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, wyniosła łącznie ponad 144 mln złotych.

W tym roku lotnisko w Świdniku obchodzi swoje piąte urodziny. - Obecnie z naszego lotniska operuje sześć przewoźników, co daje nam dość stabilną sytuację. Mamy trzech największych przewoźników niskokosztowych. Dodam, że jesteśmy jednym z dwóch lotnisk w Polsce, z których latają linie lotnicze easyJet - wylicza prezes portu Janusz Wójtowicz. Jednak te, jak i poprzednie urodziny, lotnisko mogłoby obchodzić w zupełnie innych nastrojach, gdyby nie pozytywne zakończenie rozmów z Komisją Europejską, która

chciała cofnąć woj. lubelskiemu przyznaną wcześniej dotację.

W 2015 roku organ wykonawczy Unii Europejskiej wydał decyzję o zmniejszeniu poziomu wydatków przeznaczonych na budowę portu lotniczego. Chodziło o tę część inwestycji, którą można było włączyć w tzw. koszty kwalifikowane, czyli dofinansowywane z Regionalnego Programu Operacyjnego 2007 - 2013.

Unijni urzędnicy twierdzili bowiem, że lotnisko nie odprawi założonej liczby pasażerów do 2032 roku. Docelowo miało być to 1,4 miliona osób w ciągu roku. Przedstawiciele KE uznali też, że biorąc pod uwagę loty, jakie obsługuje PLL, pas startowy w Świdniku jest zbyt szeroki.

- W rozmowach z Brukselą argumentowaliśmy, że lotnisko z roku na rok rozwija się. W 2016 roku port odprawił rekordową liczbę ponad 377 tys. pasażerów. Ponadto władze lotniska stale dążą do poszerzenia siatki połączeń, czego dowodem jest uruchomienie lotów do Monachium, Tel Awiwu i Kijowa - podkreślał marszałek województwa Sławomir Sosnowski. Negocjacje z KE trwały dwa lata. Lotnisku groziło odebranie nawet 40 mln złotych. Ostatecznie, dzięki staraniom zarządu województwa i wsparciu ministerstwa rozwoju, PLL nie musiały zwracać ani złotówki z otrzymanej dotacji. W momencie pisania tego artykułu lotnisko odprawiło już ponad 1,5 miliona pasażerów.

Są pieniądze na nowy sprzęt dla zawodówek

Paweł Żurek

Kilkaset sztuk sprzętu najnowszej generacji otrzymają puławskie szkoły zawodowe i technika. Starostwo Powiatowe w Puławach zapłaci za nie ponad 4 mln złotych.

Dokładnie chodzi o sprzęt do pracowni fryzjerskich, warsztatu mechanicznego, pracowni komputerowych czy kuchni. Urządzenia, z których uczniowie zawodówek i techników korzystali do tej pory, często, ze względu na wiek, nie były już używane w profesjonalnych pracowniach. By dostosować szkoły do warunków, jakie ich absolwenci zastaną w zakładach pracy, trzeba było więc dokupić nowoczesny sprzęt. Powiat puławski zapłaci za niego ok. 4 mln zł.

Za ponad 80 tys. złotych zostaną wyposażone laboratorium diagnostyczne i pracownia anatomiczno-zootechniczna w Zespole Szkół nr 3 w Puławach. 97 tys. zł będą kosztować nowe komputery dla Zespołu Szkół nr 1, a ponad 300 tys. zł pracowni dokumentacji technicznej, geodezji, mechatroniki i technologii dla Zespołu Szkół nr 2. Ta sama szkoła otrzyma

też nowe komputery za ponad 300 tys. złotych. Najwięcej, bo łącznie ponad milion złotych, trafi do Zespołu Szkół Technicznych i Centrum Kształcenia Zawodowego. Nowy sprzęt otrzyma w sumie 16 powiatowych szkół.

Starostwo Powiatowe w Puławach jest też jednym z beneficjentów unijnego projektu „Mój powiat - uczy, dokaż, rozwija”.

- Jego całkowita wartość to ponad 1,5 miliona złotych, z czego 1,3 mln zł to unijne dofinansowanie, 156 tys. zł wkład własny powiatu puławskiego, a 78 tys. zł pochodzi z budżetu państwa. Celem projektu jest dostosowanie kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy. Skorzysta z niego 550 uczniów. Szkoły zaczną współpracować z firmami, a nauczyciele zdobędą dodatkowe kwalifikacje. Do pracowni, laboratoriów i specjalistycznych warsztatów trafi też nowy sprzęt.

- Program obejmie łącznie 8 szkół powiatowych - informuje Andrzej Wenerski, kierownik Wydziału Kultury, Sportu i Turystyki w Starostwie Powiatowym w Puławach.

Zespół Szkół nr 1 w Puławach zyska nowy sprzęt komputerowy o wartości blisko 100 tysięcy złotych

Dzięki dotacji więcej miejsc w przedszkolach

Paweł Żurek

Kilkadziesiąt nowych miejsc w przedszkolach i program specjalistycznych zajęć dla ponad 160 najmłodszych - to zawdzięczają mieszkańcy Końskowoli i okolic unijnemu projektowi Świat Przedszkolaka.

Projekt był realizowany od sierpnia 2016 roku do końca marca br. I jak wynika z jego nazwy - Świat Przedszkolaka - dotyczył głównie zwiększenia liczby miejsc dla najmłodszych w placówkach na terenie gminy Końskowola.

Konkretnie chodzi o ponad 40 miejsc dla trzylatków i czterolatek. Kolejnych 172 dzieci skorzystało z zajęć specjalistycznych. Gmina będzie mogła zapamiętać projekt na dłużej, bo „zostaną” po nim m.in. oddziały przedszkolne przy kilku okolicznych podstawówkach.

- Utworzyliśmy je przy SP w Końskowoli, niepublicznym przedszkolu językowym „Kraina Wiedzy” w Puławach. W czterech placówkach wprowadziliśmy dodatkowe zajęcia, które mają rozwijać kompetencje społecz-

ne, czyli umiejętności, które później mogą się okazać przydatne. Z takich lekcji skorzystały wspomniane ośrodki z Puław i Końskowoli, a także przedszkole im. Misia Uszatka w Żyrzynie. Łącznie w takich zajęciach brało udział 99 chłopców i 43 dziewczynki - mówi zastępca wójta Mariusz Majkutewicz.

Pieniądze na to przedsięwzięcie pochodziły z unijnego projektu realizowanego w ramach tzw. Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, w skład którego wchodzi także Końskowola.

Z okazji
ŚWIĄT

ZMARTWYCHWSTANIA

WIARY, która pozwala wciąż na nowo mierzyć się z losem,

NADZIEI, która jest silniejsza, niż wszystkie ograniczenia,

MIEOŚCI, która nadaje sens trudom życia i pracy

życzą

Przemysław Litwiniuk
Przewodniczący Sejmiku
Województwa LubelskiegoSławomir Sosnowski
Marszałek
Województwa Lubelskiego

Niemce inwestują i zyskują nowych mieszkańców

Przyjazny maluchom żłobek, nowoczesne przedszkole i nowatorskie lekcje matematyczne w szkołach podstawowych - gmina Niemce stawia na edukację

Dorota Krupińska

Wjadalnicy żłobka „Bajkowa Kraina” w podlubielskich Niemcach na dzieci spoglądają uśmiechnięte pluszaki z ganu Świężaków. Są m.in. brokuł Bartek i truskaweczka Tosia. Za gangiem miękkich i kolorowych maskotek szalała niemal cała Polska. W żłobku pilnują, by maluchy jadły warzywa. - Na talerzu mam pomidory i spogląda na mnie pomidor - mówią dzieci. Uwielbiają Świężaki i myślę, że chętniej jedzą - opowiada Barbara Urban, główna księgowa. Na publiczny żłobek w gminie Niemce czekało wielu młodych rodziców. Ruszył w marcu 2015 r. Uczęszcza do niego 47 dzieci, najmłodsze ma 9 miesięcy. W kolejce na miejsce czeka prawie 40 maluchów.

Rodzice chwalą żłobek

- Rodzice wiedzą, że można nam zaufać. Dzieci dobrze się tu czują. Każda pani to ciocia. Panuje przyjemna atmosfera - zaznacza Urban. Rytm dnia w żłobku wyznaczają stałe zajęcia. Pierwsze maluchy przychodzą już o 6 rano. Potem jest śniadanie, po nim nauka higieny. - Mycie rąk i zębów, a tym

najmłodszym przemywane są dżąża - tłumaczy Urban. Około godziny 10 maluchy jedzą drugie śniadanie. Potem spacer. Mieszkańcy Niemiec obserwują, jak dzieci w czterosobowych wózkach zwiedzają okolicę. Często od-wiedzają place zabaw i popularny park w centrum miejscowości, główne miejsce spotkań mieszkańców. Po spacerze obowiązkowo mycie rąk i obiad. Po nim leżakowanie, kolejny posiłek, zabawa, pod-wieczorek. - Dzieci u nas się nie nudzą. Nie słyszymy od rodziców negatywnych uwag - zaznacza Urban. Żłobek cieszy rodziców i chwali się nim urzędnicy.

- To pierwszy w województwie gminny wiejski żłobek - mówi Krzysztof Urbaś, wójt gminy Niemce. - Był bardzo potrzebny, bo tego typu placówek jest niewiele. Są na terenie gminy prywatne żłobki, ale ten publiczny cieszy się największym zainteresowaniem. Jest najtańszy i dzieci mają dobrą opiekę - wyjaśnia wójt. W tym roku gmina planuje rozbudowę budynku. Powstanie nowa sala dydaktyczna z łazienką, sypialnią, bawialnią i jadalnią. Jest dobra wiadomość dla rodziców: przybędzie 15 miejsc. Koszt inwestycji to 500 tys. zł. 360 tys. zł to dofinansowanie z Unii Europejskiej. - Mamy coraz więcej dzieci. Gmina się rozrasta. Wprowadzają się nowi miesz-

kańcy. Potrzebujemy miejsc w żłobkach, przedszkolach. Rocznie do oświaty samorząd dopłaca 10 mln zł - mówi wójt.

Mus bananowy i ogródek z owocami

Na obiad zupa jarzynowa z koperkiem i natką pietruszki. Na drugie boeuf Stroganow z polędwiczek, ziemniaki, surówka z gotowanej marchewki, kiszzonego ogórka i jabłka oraz kompot z wiśni. To przykładowy obiad w przedszkolu przy ul. Różanej w Niemcach. To kolejna placówka oświatowa, z której zadowoleni są mieszkańcy gminy. Kucharki urozmaicają jadło-

GINNA SIĘ ROZRZASTA. POTRZEBUJEMY NOWYCH MIEJSC W ŻŁOBKACH I PRZEDSZKOLACH

Krzysztof Urbaś

spis. Nie obawiają się eksperymentów kulinarnych. Pojawia się pasta z grochu i ciociorki, mus bananowo-marchewkowy i kotlety pieczone, bo w przedszkolu nie ma smażonych dań. Na specjalnym piecu konwekcyjno-parowym powstają zdrowe posiłki. - Jedzenie w przedszkolu dzieci mają przepyszne - mówi Agata, mama

Zajęcia z chustą i piłką dla dzieci z przedszkola przy ul. Różanej to wielka frajda. Maluchy się nie nudzą. Zabawek i atrakcji mają sporo

6-latka, przedszkolaka. - Żeby mi ktoś tak podawał - śmieje się. Agata przeprowadziła się z Lublina do Niemiec kilka lat temu. Synka posłała do nowo wybudowanego przedszkola przy Różanej. - Nie było żadnych problemów z przyjęciem, w porównaniu z Lublinem - wspomina.

Agata chwali przedszkole. - Sale są nowoczesne. Między nimi są rozsuwane ściany, tak by w czasie uroczystości można je połączyć. Dzieci uprawiają poziomki, pomidory. - Dbamy o nasze maluchy - mówi Maja Grzelak, wicedyrektorka. - Dzieci sporo podróżują do kin i teatrów. Uczestniczą w koncertach muzycznych. Prowadzimy także zajęcia dodatkowe i lekcje z integracji sensorycznej dla wszystkich grup - zaznacza. W ubiegłym roku w przedszkolu powstał jeszcze jeden oddział dla 25 dzieci. Koszt projektu wyniósł ponad 302 tysiące złotych. Kwota dofinansowania z UE - ponad 257 tys. zł.

Dbamy o nasze maluchy

Przedszkole przy Różanej po-wstało w 2013 r. Poprzedni budynek był zbyt mały, by pomieścić wszystkie chętne maluchy. W nowym przedszkolu jest 11 grup, a w nich 275 dzieci. To mali mieszkańcy Niemiec i okolicznych miejscowości należących do gminy. Budynek nie przypomina typowych przedszkolnych gmachów. Wyróżnia się ciekawą bryłą, przestronnym, jasnym, pełnym światła wnętrzem. Nowa placówka jest imponujących rozmiarów. Okalają ją duży teren. Z sali dzieci wychodzą na drewniane tarasy, na których latem rozłożone są koce. Doskonałe miejsce na

sjęstę po-obiednią. Najlepsza zabawa to hasanie na dwóch placach zabaw. Każda grupa ma swoje poletko warzywno-owocowe. Dzieci uprawiają poziomki, pomidory. - Dbamy o nasze maluchy - mówi Maja Grzelak, wicedyrektorka. - Dzieci sporo podróżują do kin i teatrów. Uczestniczą w koncertach muzycznych. Prowadzimy także zajęcia dodatkowe i lekcje z integracji sensorycznej dla wszystkich grup - zaznacza. W ubiegłym roku w przedszkolu powstał jeszcze jeden oddział dla 25 dzieci. Koszt projektu wyniósł ponad 302 tysiące złotych. Kwota dofinansowania z UE - ponad 257 tys. zł.

Budząca się szkoła - nowy trend w edukacji

Kilkanaście kilometrów za Niemcami leży Krasienin. Przy głównej drodze widać nieduży budynek szkoły podstawowej i gimnazjum im. Ireny Kosmowskiej. Kieruje nią Anna Czernicka-Szpakowska. W jej gabinecie na półkach ustawione są puchary, wyróżnienia dla szkoły i olbrzymie tomy wytycznych dotyczących unijnych projektów. Czernicka-

-Szpakowska zagląda do nich przy pisaniu projektów. Ma wizję szkoły nowoczesnej, w której uczeń zdobędzie potrzebne mu w dorosłym życiu umiejętności. Fascynuje ją nowy trend w edukacji o nazwie „Budząca się szkoła”. W Polsce tylko 80 szkół może się pochwalić takim tytułem. Dąży do tego, by i jej podstawówka znalazła się w tym gronie. - Współczesna szkoła powinna rozwijać przede wszystkim umiejętności, a wiedzę encyklopedyczną w dobie powszechnej informacji można zawsze uzupełnić - podkreśla pani dyrektor.

Rynek pracy zawojuje

Szkoła w Krasieninie przez najbliższe dwa lata realizować będzie projekt unijny „Rynek pracy zawojuje”. 458 tysięcy złotych z Unii Europejskiej pozwoli na realizację wielu planów. - Zakupimy laptopy, mikroskopy, tablice interaktywne, sprzęt laboratoryjny, odczytniki, pomoce do nauki matematyki - wylicza. Za unijne pieniądze wyszkoła się nauczyciele, by mogli pracować z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych, a w czasie dodatkowych zajęć z matematyki dzieci nauczą

się liczyć jak Stefan Banach, matematyk ze słynnej lwowskiej szkoły. - Może odwiedzić Lwów - zastanawia się. - W planach mamy zajęcia z programowania dla wszystkich klas, lekcje szachów, dodatkowe warsztaty przyrody, lekcje językowe - cieszy się. Unijny projekt to odpowiedź na wyniki pilotażu, który przeprowadziło MEN. Rynek pracy potrzebować będzie programistów, inżynierów, przyrodników, matematyków. Pieniądze unijne szkoła wyda m.in. na zajęcia dla dzieci z niedosłuchem i dla tych, które mają problemy z nauką. Unijna pomoc dostanie również szkoła podstawowa w Rudce Kozłowieckiej. - Dokładnie 144 tys. zł dofinansowania - wyjaśnia Barbara Jaszczuk, dyrektorka placówki. Szkoła wyda je na zajęcia z programowania, wycieczki edukacyjne, wyposażenie szkoły, sprzęt do pracowni przyrodniczej, zajęcia szachowe i robotykę.

Plany?

- Dużo się u nas dzieje - stwierdza wójt. - Gminie potrzebne są inwestycje. Przybywa nowych mieszkańców. Jesteśmy w trak-

W tych czterosobowych wózkach podróżują dzieci ze żłobka

cie ogłaszania przetargów na budowę dwóch świetlic w Kawce, koszt to milion złotych, i Dziuchowie, podobna kwota - 1 mln zł. Ruszyła budowa domu kultury w Niemcach z biblioteką i widownią na 400 osób. Koszt to 4 mln zł - wylicza. A plany? - Gmina chce zbudować dwie sale sportowe: w Naszprzewodzie MEN. Rynek pracy potrzebować będzie programistów, inżynierów, matematyków. Pieniądze unijne szkoła wyda m.in. na zajęcia dla dzieci z niedosłuchem i dla tych, które mają problemy z nauką. Unijna pomoc dostanie również szkoła podstawowa w Rudce Kozłowieckiej. - Dokładnie 144 tys. zł dofinansowania - wyjaśnia Barbara Jaszczuk, dyrektorka placówki. Szkoła wyda je na zajęcia z programowania, wycieczki edukacyjne, wyposażenie szkoły, sprzęt do pracowni przyrodniczej, zajęcia szachowe i robotykę.

Dobrze się tu mieszka. Gmina staje się popularna

Agata: - Dobrze mi się tu mieszka. Mamy piękny park. Przydałaby się obwodnica, bo mamy dość korków. Śmieje się, że to główne miejsce spotkań mieszkańców. W spal-nach.

Maja Grzelak: - Mamy szkołę, żłobek, przedszkole. Powstają ścieżki rowerowe. Wokół zieleni. Gmina staje się popularna i wprowadza się tu coraz więcej lublinian.

Park. Ulubione miejsce spotkań i miejsce zabaw dla dzieci

FUNDUSZE UNIJNE W GMINIE

Przedsięwzięcia planowane w tym roku

RPLU.12.02.00 - IZ.00-06-01/17 „Rynek pracy zawojuje. Programu-je, językami władam, eksperymentuję”. Projekt będzie realizowany w szkole podstawowej w Krasieninie w latach 2018 - 2020. Wartość projektu 490 894,11 zł. Kwota dofinansowania 458 329,11 zł. W ramach projektu m.in.: nauka programowania dla uczniów, wyposażenie mobilnej pracowni komputerowej, zajęcia dodatkowe z języka obcego, zajęcia wyrównawcze dla uczniów z trudnościami w nauce.

RPLU.12.02.00 - IZ.00-06-115/17 Kompetencje na starcie. Projekt realizowany od 1.01.2018 do 31.03.2019 w szkole podstawowej w Rudce Kozłowieckiej. Wartość projektu 151 838,30 zł. Kwota dofinansowania 144 158,30 zł.

Rozbudowa żłobka w Niemcach. Kwota 360 tys. zł.

Budowa świetlicy w Kawce i Dziuchowie. Koszt łączny ok. 2 mln zł.

Budowa instalacji solarnych na budynkach prywatnych. Wartość dotacji 7 816 212 zł. Wartość projektu 10 463 619 zł.

Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej ZPO Krasienin, OPS Niemce, UG Niemce. Wartość dotacji 1 962 125,30 zł. Wartość projektu 3 343 823,65 zł.

Budowa domu kultury w Niemcach z biblioteką i widownią. Wartość projektu 4 mln zł.

Od 2016 roku udało się zrealizować

Przebudowa drogi Ciecierzyn -Dys -Pólko. Długość 5 km. Wartość robót - 4 125 287,51. Dotacja - 75 proc.

Budowa kanalizacji w Niemcach i sołectwie Leonów. Rozpoczęcie prac - 2017, zakończenie - 2018. Wartość 3 364 tys. zł.

Utworzenie 25-osobowego oddziału przedszkolnego w gminie Niemce. Zwiększenie liczby miejsc dla dzieci 3 - 4-letnich. Wartość projektu 302 682,94 zł, kwota dofinansowania 257 280,49 zł.

Wartość otrzymanych dotacji w latach 2016 - 2017 i planowanych w 2018 r. wyniesie 43 mln złotych.

Zajęcia z języka angielskiego w szkole w Krasieninie, z wykorzystaniem interaktywnej tablicy

Warto edukować wszechstronnie

Mariusz
Świątlicki

Kilka tygodni temu zadzwonił do mnie redaktor z propozycją nie do odrzucenia. Usłyszałem, że zacznie się ukazywać miesięcznik Region+ o funduszach unijnych. Moim zadaniem byłoby raz na miesiąc napisać krótki felieton, w końcu znam się na kwestiach ekonomicznych i finansowych, odnoszący się do głównego tematu, przez dany numer podejmowanego. Pierwsze wydanie dotyczy pieniędzy dla żłobków i przedszkoli. Co za problem, przecież był pan w przedszkolu, a jak nie pan, to pana dzieci, coś ciekawego na pewno pan wymyśli, usłyszałem od redaktora. Czas jednak przejść do meritum. W końcu tekst ten miał dotyczyć przede wszystkim aspektów ekonomicznych funkcjonowania żłobków i przedszkoli. Sam w przeszłości nie korzystałem z tych instytucji, ale moje dzieci owszem. Mało tego, moja żona od lat pracuje w przedszkolach jako rytmik i logopeda. I to zarówno w placówkach publicznych, jak i prywatnych, więc ich problemy są mi jak najbardziej bliskie. Jedną z większych głupot, jakie zadziały się w ostatnich latach, to wprowadzenie ograniczenia finansowania zajęć dodatkowych przez rodziców. Na bazie populistycznego hasła - przedszkola z równą szansą dla wszystkich, wprowadzono zasadę, że rodzice nie mogą płacić miesięcznie więcej niż złotówkę za przedszkole publiczne i wszelkie zajęcia dodatkowe, koncerty czy przedstawienia. W tym znajdują się takie zajęcia, jak: rytmika, logopedia,

języki obce, taniec, zonglerka, balet, zajęcia plastyczne, teatralne czy nawet judo lub zumba. Wybór takich zajęć w przedszkolach był ogromny, czasami może do przesady, ale rodzice chętnie z nich korzystali nawet za dopłatą. Dzięki temu po odebraniu dziecka z przedszkola mogli spędzać z nim czas, a nie wozić gdzieś indziej na zajęcia dodatkowe. Była więc możliwość, że dzieci w czasie pobytu w przedszkolu nie tylko będą pod dobrą opieką pedagogiczną, ale też poznają i uczą się wielu ciekawych i rozwojowych umiejętności. Władza uznała jednak, że te zajęcia są dla wielu zbyt drogie i albo będą realizowane w ramach normalnych zajęć, albo w ogóle. Zaczął się więc natychmiast boom na wszelkiego rodzaju kursy doszkolające, aby nauczycielki w przedszkolach same zaczęły prowadzić zajęcia umuzykalniające, choć często nie potrafią zagrać na żadnym instrumencie, ani czysto zaśpiewać, lub zacząć uczyć języka angielskiego, przecież na takim poziomie to każdy potrafi. Natomiast co bardziej kreatywni dyrektorzy zaczęli szukać dodatkowych środków lub obejść w przepisach. W końcu to sami rodzice oczekują, że ich dzieci będą się rozwijać i to maksymalnie wszechstronnie i bardzo chętnie zapisują je na wszelkiego rodzaju zajęcia dodatkowe. Dodatkowo tego typu rozwiązania pogłębiły przepaść między placówkami publicznymi a prywatnymi. W tych drugich takich ograniczeń nie ma, a więc bogactwo zajęć dodatkowych jest ogromne. Przedszkola i żłobki dają obojgu rodzicom szansę na ich własny rozwój zawodowy, ale także na rozwój, pod opieką fachowców, ich dzieci. Nie powinniśmy edukacji przedszkolnej ograniczać jedynie do umiejętności zachowywania się w grupie i do prostych zabaw. Dzieci w tym wieku bardzo chętnie i łatwo chłoną wszelką wiedzę. Warto o tym pamiętać, także dzieląc pieniądze ze środków unijnych.

Będzie nowoczesna szkoła

Pompy geotermalne zmniejszające koszty energii, nowy budynek i profesjonalna hala sportowa. Kalinówka będzie mieć nowoczesną i większą szkołę

Dorota Krupińska

Ruszyła rozbudowa szkoły podstawowej w Kalinówce. Do istniejącej części budynku dobudowane będzie jedno piętro. Powstanie także dodatkowe skrzydło z 15 salami dydaktycznymi. Wybudowana będzie także profesjonalna sala sportowa z boiskiem o wymiarach 12 x 24 m, widownią na 90 miejsc, z szatniami i łazienkami. Po-wstaną również siłownia i sala do gimnastyki korekcyjnej. Nowa sala sportowa będzie wyposażona w profesjonalny sprzęt do ćwiczeń. Zastosowane będą nowoczesne rozwiązania. Na budynku pojawią się panele fotowoltaiczne i pompy geotermalne. Dzięki tym urządzeniom koszty ogrzewania wody i energii znacznie się zmniejszą. W starym, obecnym budynku szkoły mieścić się będą biblioteka, sekretariat i jadalnia.

Szkoła będzie miała nowoczesną bryłę i więcej sal dydaktycznych. Zostaną użyte energooszczędne materiały

Rozbudowa jest niezbędna. Każdego roku w gminie przybywa mieszkańców. Dynamicznie rozwijają się takie miejscowości, jak: Kalinówka, Kazimierzówka, Abramowice Prywatne. - Obecny budynek szkoły jest zbyt mały, sala gimnastyczna również - mówi Małgorzata Guellard, dyrektorka szkoły. - Szkoła nie spełnia norm, by przyjąć wszystkich chętnych uczniów. Sale są ciasne. Z roku na rok rośnie liczba uczniów. W 2008 roku mieliśmy ich 162, obecnie jest 405 - wyjaśnia Guellard. Szkoła cieszy się dobrą opinią. - Rodzice chętnie powierzają nam dzieci - zaznacza dyrektorka. Budowa będzie prowadzona w kilku etapach. W tym roku ma powstać dodatkowe piętro, a sala sportowa w 2019. Koszt inwestycji to ponad 17 milionów złotych. Blisko 10 milionów stanowi dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego.

Nowe huśtawki i karuzele dla przedszkolaków z Głuska

Dorota Krupińska

Szkoły podstawowe w Mętowie, Prawiednikach i Wilczopolu Kolonii będą mieć nowe place zabaw.

Stare urządzenia zastąpią nowe huśtawki, karuzele, piaskownice i elementy małej architektury. Korzystać z nich będą najmłodsze dzieci z oddziałów przedszkolnych. Prace zaczną się pod koniec maja br. Koszt inwestycji to około 150 tys. zł. Pieniądze pochodzą z Unii Europejskiej. Moderni-

Mali mieszkańcy gminy Głusk uczą się i bawią w nowoczesnych oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych

zacja placów zabaw to część dużego projektu o nazwie „Infrastruktura przedszkolna na terenie gminy Głusk”. Całość wynosi ponad milion złotych, dofinansowanie ponad 800 tys. zł. W ramach tego projektu w 2017 r. w szkołach podstawowych Mętowie, Prawiednikach i Wilczopolu Kolonii powstały oddziały przedszkolne. Czwarty w Kalinówce zacznie działać od września bieżącego roku. W planach również remont placu zabaw przy szkole w Kalinówce.

REKLAMA

008187368

ROZKRĘĆ SWOJĄ FIRMĘ POMYŚL O ROZWOJU PRACOWNIKÓW

To oni są największym atutem Twojego przedsiębiorstwa. Ich wiedza i umiejętności powodują, że Twój biznes rozwija się lepiej niż innych. Dzięki Regionalnemu Programowi Operacyjnemu stać Cię teraz na podniesienie ich kwalifikacji. Skorzystaj z Bazy Usług Rozwojowych i sięgnij po dofinansowanie na szkolenia, doradztwo czy kursy zawodowe.

Chcesz wiedzieć jak to zrobić – sprawdź: <https://rpo.lubelskie.pl/> • <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl/>

Dzieci uczą się przez zabawę

Miasteczko zabaw, warsztaty Aniołkowo - to kilka z projektów realizowanych przez Stowarzyszenie Klanza

Dorota Krupińska

Po 27 latach działalności edukacyjnej Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „Klanza” w Lublinie może się pochwalić wieloma ciekawymi projektami. Realizowane są ze środków unijnych i przy wsparciu miasta.

- Mamy specjalistę od projektów unijnych i wielu trenerów, animatorów, którzy są pomysłodawcami naszych projektów oświatowych - mówi Ewa Noga, prezes zarządu „Klanzy”. - Jesteśmy propagatorami pedagogiki zabawy - zaznacza.

Bezpłatne żłobki

Jednym z projektów zrealizowanych za unijne pieniądze jest wybudowanie bezpłatnego żłobka „Barwy dzieciństwa” dla dzieci matek, które wracają do pracy po urlopie macierzyńskim. W lutym tego roku zajęcia w nowym budynku przy ul. Łęczyńskiej rozpoczęło 24 dzieci. W żłobku dla maluchów przewidziano 30 miejsc. - Wyżywienie i pobyt opłacone są z unijnych środków - mówi Ewa Noga. Żłobek powstał w ramach projektu „Barwy dzie-

Dobra zabawa, a przy tym nauka. Klanzowe miasteczka zabaw od lat cieszą się dużym powodzeniem wśród dzieci i rodziców

ciństwa-zwiększenie szans na zatrudnienie w Lublinie”. Koszt inwestycji to ponad 1,5 mln zł. Dofinansowanie - 1 mln 309 tys. zł. Pierwsza tego typu placówka w Lublinie powstała w 2013 r. W projekcie przewidziano m.in. szkolenia dla bezrobotnych mam i stypendia stażowe.

Matematyka i sztuka

Wiosną ruszają projekty finansowane przez miasto Lublin z programu Miasto Kultury. Jednym z nich są warsztaty przeznaczone dla szkół ponadgimnazjalnych „Matematyka i sztuka”. Uczniowie stworzą

prace poświęcone zagadnieniom symetrii, teorii koloru oraz brył platońskich. Kolejny projekt to „Klanza dla dzieci”. W bawialni edukacyjnej „Klanzy” odbywać się będą spotkania i warsztaty dla dzieci i młodzieży. - W ramach tego projektu organizujemy m.in. warsztaty Aniołkowo. To kolejne spotkanie tego typu. Cieszą się olbrzymią popularnością - mówi Noga. Od maja raz w miesiącu mieszkańcy Felina będą mogli uczestniczyć w festynie. W programie m.in. warsztaty plastyczne, gry planszowe.

Pośrednicy finansowi pilnie poszukiwani

Stefan Jaworski

Już wkrótce przedsiębiorcy z woj. lubelskiego, którzy chcą podnosić swoją konkurencyjność na rynku krajowym i międzynarodowym, będą mogli ubiegać się o pożyczki na rozwój mikro, małych i średnich firm.

Środki pochodzą z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 w ramach umowy podpisanej pomiędzy Bankiem

Gospodarstwa Krajowego a Lubelską Agencją Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie.

Przedsiębiorcy, którzy w tym momencie chcieliby skorzystać z pożyczki, mogą zasięgnąć szczegółowych informacji u pośredników finansowych Biłgorajskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA (tel. 784 346 995) i Lubelskiej Fundacji Rozwoju (tel. 81 528 53 00 i 81 528 53 01).

BGK ogłosił właśnie kolejny przetarg na wybór pośredników finansowych. Mogą nimi być

instytucje takie, jak: fundusze pożyczkowe, fundusze poręczeniowe, banki komercyjne, banki spółdzielcze, podmioty zarządzające funduszami kapitałowymi podwyższonego ryzyka oraz instytucje otoczenia biznesu. Więcej informacji oraz warunki udziału w postępowaniu dostępne są na stronie internetowej Biu-letynu Informacji Publicznej (BIP) BGK.

Zainteresowane podmioty mogą składać oferty do 9 kwietnia 2018 roku do godz. 11.

AKTUALNE KONKURSY

Numer działania	Na co?	Zakończenie naboru
12.1	Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3 - 4 lat. Rozszerzenie oferty o zajęcia realizowane w celu wyrównania stwierdzonych deficytów oraz dodatkowe zajęcia, które pozwolą na zwiększenie kompetencji społecznych.	16 kwietnia
12.5	Edukacja przedszkolna w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3 - 4 lat. Rozszerzenie oferty o zajęcia realizowane w celu wyrównania stwierdzonych deficytów oraz dodatkowe zajęcia, które pozwolą na zwiększenie kompetencji społecznych.	16 kwietnia
1.3	Dofinansowanie przeznaczone jest na stworzenie lub rozwój istniejącego zaplecza badawczo-rozwojowego, w szczególności zakup środków trwałych: aparatury i urządzeń laboratoryjnych oraz wartości niematerialnych i prawnych, na bazie których planowane jest prowadzenie działalności B+R.	17 kwietnia
1.1	Zakup środków trwałych, w tym: aparatury naukowo-badawczej i wyposażenia specjalistycznych laboratoriów badawczych, niezbędnych do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw, zakup wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw.	30 kwietnia
11.1	Wsparcie powinno być skoncentrowane na osobach najbardziej oddalonych od rynku pracy, doświadczających złożonych problemów powodujących ubóstwo i wykluczenie społeczne, które w pierwszej kolejności wymagają kompleksowego wsparcia z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, głównie na osobach pozostających bez zatrudnienia (w tym długotrwale), osobach młodych, osobach o niskich kwalifikacjach oraz osobach bez doświadczenia zawodowego.	16 maja

KONKURSY, KTÓRE ZOSTANĄ OGŁOSZONE W KWIETNIU

Numer działania	Na co?
1.5 Bon na innowacje	Projekty polegające na zakupie: • wyników prac badawczo-rozwojowych, związanych z wdrożeniem lub rozwojem produktu/usługi/technologie; • usług badawczo-rozwojowych w zakresie: opracowania nowej lub udoskonalonej usługi, produktu, technologii produkcji lub nowego projektu wzorniczego, w tym opracowanie cech technicznych i/lub użytkowych, projektu inżynierskiego - konstrukcyjnego, technologicznego, oprzyrządowania itp.; opracowania prototypów, projektów pilotażowych lub demonstracyjnych; testowania i walidacji nowych lub ulepszonych produktów/usług/technologii w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania; • usług doradczych w zakresie ochrony własności intelektualnej.
5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw	1. Głęboka termomodernizacja obiektów w przedsiębiorstwach. 2. Technologie odzysku energii. 3. Zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwach, w tym przebudowa lub wymiana na energooszczędne urządzenia i instalacje technologiczne, oświetlenie oraz ciągi transportowe linii produkcyjnych. 4. Budowa i przebudowa/wymiana źródeł ciepła. 5. Przebudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie.
9.4 Godzenie życia zawodowego	Przedsięwzięcia zwiększające dostęp do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie: a) żłobków, b) klubów dziecięcych.
9.7 Godzenie życia zawodowego i prywatnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	Przedsięwzięcia zwiększające dostęp do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie: a) żłobków, b) klubów dziecięcych.
11.2 Usługi społeczne i zdrowotne	Realizacja działań na rzecz dzieci dotkniętych problemem nadwagi, otyłości, wad postawy oraz zaburzeniami rozwoju układu ruchu.
11.2 Usługi społeczne i zdrowotne	Rozwój usług wspierających rolę rodziny: • rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży; • poradnictwo rodzinne (m.in. wsparcie tworzenia/funkcjonowania międzygminnych punktów konsultacyjno-doradczych, zapewnianie dostępności do bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego); • usługi wspierające i interwencyjne (w tym usługi ośrodków wsparcia i usługi pomocy całodobowej); • upowszechnianie działań asystentów rodziny, działań rodzin wspierających.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie rpo.lubelskie.pl
Informacje o naborze wniosków są ogłaszane na stronie z miesięcznym wyprzedzeniem.

WYDAWCA
Urząd Marszałkowski
Województwa
Lubelskiego
ul. Artura Grottgera 4
20-029 Lublin
tel. (81) 441 68 50
www.rpo.lubelskie.pl
e-mail: defs@lubelskie.pl

Dokąd po informację
Główny Punkt Informacyjny
Funduszy Europejskich w Lublinie
ul. Stefczyka 3b,
20-151 Lublin, pok. 0.18
tel. (81) 44 16 865, (81) 44 16 546,
(81) 44 16 547
Bezpłatna infolinia: 800 175 151
e-mail: kontakt@feu.lubelskie.pl

Departament Wdrażania EFS
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Lubelskiego
ul. Czechowska 19
pok. nr 1, 20-072 Lublin
tel. (81) 441 68 43,
faks: (81) 441-68-53 lub 800 888 337
(bezpłatna infolinia)
e-mail: efs@lubelskie.pl

Departament Wdrażania EFRR
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Lubelskiego
ul. Stefczyka 3b,
20-151 Lublin
tel. (81) 44 16 575
e-mail: defrr@lubelskie.pl

Lubelska Agencja Wspierania
Przedsiębiorczości w Lublinie
ul. Wojciechowska 9a,
20-704 Lublin
tel. (81) 46 23 831
lub (81) 46 23 812
e-mail: lawp@lubelskie.pl

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
ul. Obywatelska 4, pok. 330
20-092 Lublin
tel. (81) 46 35 363 lub 605 903 491
e-mail: punkt.konsultacyjny@wup.lublin.pl

Wszystkie instytucje pracują od
poniedziałku do piątku w godz. 7.30 -
15.30.

Wiejski żłobek jak marzenie

Stefan Jaworski

Niewiele jest żłobków w gminach województwa lubelskiego, a ten we wsi Krzydwa jest naprawdę wyjątkowy.

To osesek, w styczniu skończył zaledwie rok i wszystko w nim pachnie jeszcze nowością, a wyposażenia mogą mu pozazdrościć nawet duże miasta. Obiekt powstał w rekordowym tempie. W 2016 r. gmina Krzydwa zgłosiła wniosek do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej o dofinansowanie z programu „Maluch”. Jej projekt został przyjęty i otrzymała dotację w wysokości 2 milionów złotych. W grudniu budynek był już gotowy, w styczniu żłobek przyjął 24 dzieci i utworzono z nich dwie grupy. Dziś w czterech grupach jest 57 dzieci, które są rozmieszczone w czterech salach tematycznych. Nazwy grup nawiązują do wyposażenia i oprawy plastycznej sal, w których dzieci uczą się obcowania z przyrodą. „Krasnoludki” mieszkają w „lesie”. „Motylki” oswajają się z „powietrzem”, „Pszczołki” potrafią rozpoznać wiele kwiatów na łące, a „Rybki” poznają środowisko wodne.

Jednak największą dumą ośrodka w Krzydwie jest sala sensoryczna, w której znajdują się sprzęt i pomoce umożliwiające prowadzenie zajęć rozwijających wszystkie zmysły. Dzieci najbardziej lubią basen kulkowy i magiczny dywan, ale również tunel świetlny, łóżko wodne oraz urządzenia do obserwacji i poruszania.

- Bardzo się cieszę, że taki obiekt powstał w naszej wsi - mówi Ewa Latoch-Sprycha, dyrektor żłobka samorządowego w Krzydwie. - Jego powstanie było wydarzeniem niecodziennym, ponieważ w powiecie łukowskim są tylko dwa żłobki gminne - u nas i w Staninie.

- Oba żłobki zostały wybudowane z programu „Maluch”. Uważam, że takie ośrodki potrzebne są nie tylko w miastach, ale także i na wsi. Będziemy się starali, by było ich więcej - mówi Marek Kopeć, radny sejmiku województwa z powiatu łukowskiego. Nasz fotoreporter spoglądał na żłobek w Krzydwie z zazdrością. Jego córka nie ma takich luksusów w swoim żłobku w Lublinie, a o sali sensorycznej to może tylko pomarzyć.

FOT. LUKASZ KACZANOWSKI (6)

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego